

Nro. 31.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 17-dik napján 1795.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Albert Saxóniai hertzeg következendő tudósítást küldött *Aprilisnek* 8-ikán, Heidelbergai főkvártélyjából a' Bétsi udvari Cancelláriához. — Tudtára adatván a' Moguntziai várbeli Commen-dánsnak, *Neu C.K.* Generál F.M. Lajtnantnak, hogy első redutánkhoz 500 lépésnyire, a' Hartberg mellett lévő hegyen, keményen dolgozzanak néhány órától fogva a' Frantziák, maga mellé vette Gróf *Hatzfeld* Moguntziai Generál Leutinantot, Gr. *Mercandin* Cs. K. Generál Majórt, és az ártilleriának két igazgatóit, *Gometz* Obersterrel edgyütt, ki ment az első numerusú redutánkhoz, és mivel károsnak lenni találta a' Frantziák által el kezdetett munkát, el végzette annak meg akadályoz-

tatását. E' végre mingyárt két nyóltz fontos ágyút huzatott *Müller* artillerie Obrist Leutinant a' sántznak jobb szárnyára, 's azok által széllyel szórta a' Fr. munkásokat. Ugyan akkor mingyárt rajta hajtott Gr. *Mercandin* Generál a' Wurmzer szabad seregével, és a' *Wárasdi* stuttzosokkal el kezdett munkájokra, ki üzte azokból a' Fr. őri- zetet, a' hová több segítő Cs. K. katonák is men- vén segítségére, széllyel rontották az erősséget, és el foglalták azon örálló helyet. Eléggé igye- kezett az ellenség annak vizsgálva vételére, és há- romszor is meg újította a' viadalt; de egykor sem bóldogúlhatott, mindenkör vizsgálva veretett az Aus- triai és Darmstadti egyesült vitézek által. A' Frantziáknak sok, de nekünk semmi vesztesé- günk nem vólt, hanem hogy *Chasteller Marquis* Ingenieur Obrist-Leutinant *Boulinger* Kapitány, *Grapf* és *Nugent* fő Hadnagyok sebet kaptanak.

Neuvidból illyetén foglalatú magános levél érkezett hozzánk: Itten, úgymond, Moguntzia felé marsirozó Frantzia truppoknál egyebet nem lá- tunk, a' mellyek gyakorta ágyúinknak mendörgő harsogásai által meg közzöntetnek, és nem keve- sen küldettnek általunk az örökkévaló egyen- lőségre. Most már ágyú golyóbisainknak el tá- voztatására, vagy éjjel, vagy ködös időkben utaz- nak egy helyből a' másikba. Bizonyos tudósítá- sokból tudjuk, hogy a' Fr. seregek közt sok ve- szedelmes nyavalyák uralkodnak, és sok ezere- ki fujták lelkeiket a' múlt télen. Azok a' Rénus- nak tulsó partyán fekvő helységek, a' mellyek ennekelötte magok kivánták a' Frantziákat, min- den vagyonaiktól meg fosztatván most már utály- lyák őket, 's allig várják tőlök való meg szaba- dulásokat, Azt írja egy vitéz barátom hozzám a' Rénusnak felső vidékéről, hogy *Strafsburgban* is fel nyitattak a' templomok, és mindenütt sza- badon folytattyák a' Papok sz. hivatalyokat; mind- nyájan nagy nyomorúságban lévén a' lakosok, e- gyenlöképen óhajtyák a' békességet. „

Nálunk végbe ment a' hadi népnek dislocátiója, melly szerént az egyesült ármádiának jobb szárnyán a' Prussai seregek, derekán a' Német Birodalombéli contingensek, bal szárnyán pedig a' Cs. K. regementek fognak lenni. Hogyha békeséget nem tsinálnak a' Frantziák. bizonyosan el vesznek, mind az országokban, mind az ármádiájoknál lévő, 's naponként mind jobban jobban el hatalmazó vízfza vonás miatt, úgyhogy már most sem a' lakosok előljáróiknak, sem a' katonák tiszteiknek nem hisznek.

A' Német Országi közönséges levelek hol a' hadakozásnak további folytatásáról, hol a' békeségről szóllanak, úgyhogy az egymással ellenkező hírek miatt azt sem tudhattya az olvasó Publikum, kinek és minek adjon hitelt; hogy még most is erős hadi készülétek tétesseoek, bizonyos dolog, ellenben az is meg táfolhatatlan igazság, hogy mind a' két hadakozó felekezet óhajtya a' békeséget, és munkálkodik is azon. A' Westfáliai kerületben táborozó Frantzia ármádiának kormányzó vezérje parantsolatot kapott a' Párisi Conventól, hogy szünnék meg a' királyi erdőknek le vágattatásától mivel már vége vagyon az ellenségeskedésnek. — Gyakorta fejer kezkenőket lobogtatnak a' Rénus túlsó partyán lévő Fr. katonák, 's ezt kiáltyák az innen fekvőknek: *Békesség! Békesség!* —

Báselből írják, hogy az ott lévő Fr. követnek, *Barthelemy* úrnak ollyatén instructio küldetett Párisból, hogy mindennel, a' ki velek békeséget akar szerezni, minden előre való parantsolat nélkül lépjen tractára. *Hohenlohe* örökös hertzeg, kinek corpora a' Westfáliába való marsirozásra vólt rendeltetve, most ellenkező parantsolatot vett *Möllendorf* Prussus Feldmarsáltól, és már most *Frankfurt* vidékén fog maradni, addig is, míg újjabb rendelés tétetne eránta.

Pishegrü Frantzia Generál olly nyomorúlt állapotban találta *Moguntziánál* a' Rénusi ármá-

diát, hogy, hanemha újjabb és frissebb seregek küldetettek volna hozzája bizonyosan le mondott volna a' Commandóról.

Valameddig, *így szól egy Német Országicorrespondensünk*, a' Párisi Convent az északi politika dolgokra függeszti szemeit, addig kevés reménységünk lehet a' békességhez. Eleve megmondotta ennekelőtte egy vagy két esztendővel Gr. *Bernsdorf* Dániai státus minister, hogy a' Lengyel Ország dolgok meg fogják néhány uralkodóknak kezeiket kötni, és meg nem engedik birodalmainak tsendes békességet szerzeni. — A' *Stokholmi és Koppenhágai* udvarok most dolgoznak leg inkább, azt kívánván tulajdon bóldogságok, a' Lengyel republika fel bontzoltatása ellen. Világosan meg mondotta Warsóviában a' *Svéciai* követ, hogy ő mind addig kéntelen mostani hivatalyában meg maradni, valameddig erőszakossan meg fog attól folytatatni. Hasonló parantsolat küldetett az ott lévő Dániai követnek is. Sokan olly értelemben vagynak, hogy a' Konstantzinápolyi Diván sem fogja e' delgot bé húnnyt szemekkel nézni, ámbár még most a' költött dolgok közé tartozzon az, hogy a' *Pétersburgi és Berlini* követek a' hét toronyba küldetettek volna.

Leg közelebb az a' sarkalatos kérdés tétetett fel Párisban, a' külső dolgokra ügyelő Commisio előtt: szükség lész-e Anglia Ország ellen menni, 's oda ki szállani, avagy nem? a' mellyre egyenlő akarattal az felelte a' nevezett Commissio: *igen is*. Az indító okok ezek: 1.) mivel ez által leg jobban ki lehet az Anglus nemzet gondolkozásának módját ki tanulni. 2.) bátor el nem érhetnék is fml tett tzellyokat: mindazáltal az a' haszna lenne abból a' Frantziáknak, hogy semmi segítséget nem küldhetnének az Anglusok a' Német birodalomnak. 3.) nem lesz módjok az Anglusoknak a' Hollandiai Koloniák ellen valamit kezdeni. 4.) éppen úgy bánhatik Frantzia Ország a'

Hollandiai respublikával, mint bánt az Austriai Belgiommal.

A' múlt hólnapnak 27-ikén 2600 főből álló Anglus infantéria rukkolt bé *Brémába*, holott már annakelőtte 1400 Hännoveránusok száltak kvártélyba. A' Hassiai és Brunsvigiai seregek mind napkeleti Frisiába mentenek, holott egyéb terhet nem vetettek a' lakosokra a' Frantziák a' szükséges eleségnek ki szerzésénél. *Márt.* 28-ikán jutott a' *Wallisi* hertzegnek mátkája *Kuxhavenben*, a' honnan mingyárt a' következő nap Londonba indúlt. Az Anglus seregek és bagázsiájok *Brémerléhébe* mentek, a' hol hajókra ülven vízfőzra vitetnek hazájokba, Az *Emdeni* ispotályban fekütt 1200 beteg Anglus katonák is hajókra rakatván oda küldettek,

Hollandia.

Az el múlt hólnap végén ládakra rakattak, 's Fr. Országba küldettek a' helytartó fejedelemeinek könyvei, festet képei, és természet gyűjteményei. — Az utólsóbb gondviselőjének *Vosmann* és *Eiler* bibliothékárius uraknak hasonló hivatal ígértetett, hogyha Fr. Országba menni akarnának, de mind a' kettő le mondott az ígéretről, 's megelégedett az rendeltetett pensióval. A' tengeri dolgokra ügyelő Commissió, sok nehézségekkel küszködik a' Hollandiai flottának ki készítésében, telylyességgel szolgálatot nem akarván azon venni a' Hollandus matrosok, az az, hajós legények. — A' hadi seregeknél is sok derék tizt le tette hivatallyát, érzékenyül vévén azon proclamációt, melly a' múlt *Febr.* 17-ikén ki hirdettetett az ármádiánál, tudniillik, hogy nem szabad a' tiztnek a' köz embert meg fenytetni. Ez az oka, hogy mind Hágából, mind Amsterdamból ki küldetett a' Hollandiai katona őrizet. A' Párisba küldetett Hollandus követek, úgymint, *Repellaer* és *Six* urak, semmit nem vihethvén végbe a' helytartó

fejedelem által reájok bizatott dologban, vizfza tértek hazájokban. *Brandzen* úr nagy betegségbe esvén Párisba maradt. Úgy hallatik, hogy a' Prussiai király azt sürgeti Bâselben, hogy Hollandia tétessen előbbi állapotába. Most többet irni nem tudunk Hollandiáról.

* * *

Egy Borsod Vármegyei Olvasója a' Magyar Kurirnak ezt közlötte annak szerzőjével: Itten, egy nagy érdemű férfiú illyetén szomorúverseket festetett, e' folyó hólnapnak 6-ik napján meg halálozott kedves élete Párjának feje fájára:

Egy hamar el hervadt kellemetes Virág
 Nemes törzsökétől gondosan nevelt Ág.
 A' midön az a' sok könnyhúllatás árja
 Mellyet ontott reá búslakodó Párja.
 Újj éltető erőt belé nem önthete
 Imé ezen meleg ágyban ültettete;
 Hogy innen ama nagy Tavaszszal ki kellyen,
 'S Teremtőjének újj virágot nevellyen.
Szántó Mária ez, vagy *Vólt*, óh fájdalom!
 Oh melly drága kintset rejteget e' halom.
 Istenem nézz ennek meg áldott porára!
 Vidd lelkéhez lelkem — ne halaszd sokára.
 Sirta és irta V. G.

Olasz Ország.

A' Szárdiniai király, a' múlt hólnapnak 18-ikán egy királyi parantsolatot hirdettetett ki, melly szerént minden birodalmaibéli birtokosok, capitalisták, kereskedők 's a' t. interesre pénzt adni köteleztetnek. A' töke pénz a' háborúnak végződése után 6 esztendővel egészlen ki fog fizettetni. Mind ez a' rendelés, mind a' hadi népnek recrutiroztatása azt mutattyák, hogy ez idén egész erővel fog a' hadakozás folytattatni. Generál *Colly* Mondovi vidékén, az Aostai hertzeg a' Süzei, a' Montferrati hertzeg pedig az Aostai ármádiát fogják ko mmandérozni.

A' Tuloni és Anglus flották közt *Mart.* 17-ikén történt tengeri tsatáról még most is különbözőféle módon szóllanak az Olasz Országi levelek. Egy a' többi közt azt mondja, hogy három Frantzia hadakozó hajónál több nem vólt jelen azon ütközetben, a' többinek lehetetlen vólt a' tengeri szelvezek miatt oda érkezni. — Az Anglus flottát *Hotham* Admirál, a' Fr. flottát pedig egy *Martins* nevű ifjú és szép ember, a' ki a' néhai Orleási hertzegetől, vagy *Egalité* Fileptől mondatik származotnak lenni kórmányozta. Akár ki legyen ő, mindegy, elég az ahoz, hogy nem hiszem, hogy valaki az ő bőribe kívánna öltözni.

Egy, *Mart.* 28-ik napján költ *Alessandriai* levél így szóll az Olasz Országi dolgokról: Itten, immár el kezdődött az ellenségeskedés, *Mart.* 23-ikán, a' Tendai hegyek közt meg támadt egy 40 főből álló vadász compania 80 Frantziát, 's közülök egy tisztel együtt 20 embert rabságba ejtett. Úgy mutattyák a' környülállások, hogy az idei táborozás, mind a' szárazon, mind a' vizen emlékezetes fog lenni, annyival inkább, mivel a' szövetséges seregeknek fő vezére *Devins* hadi Tármester határozhatatlan hatalmat nyert Fels. Fejedelmétől, a' Frantziák ellen való hadakozásra. Az itten lévő *Austriai* ármádia 8 batallion gyalogsággal, és 8 divisió lovassággal szaporítatott. A' *Riviera* környékén öszve gyüllött Fr. fegyveres népnek száma 15000 emberre tétetik. *Maylandból* írják *Mart.* 31-ikén, hogy *Generál Colly* meg támadta, 's egészlen *Nizza* várasig vízfőnyomta a' Frantziákat.

Frantzia Ország.

Tudtunkra vagyon, hogy még most is a' *Tempeli* fogságban légyenek néhai *XVI Lajos* királynak és *Mária Antonia* királynénak két árvai, úgy mint a' hertzeg *afszony* és *Delfinus*. E' két testvér atyafinak, a' mint egy *Párisi* levél beszél,

li, legkevesebb egyessége sints egymással; sőt azt sem tudják egymásról élnék é vagy nem, és ha élnek hol légyenek. Meg engedtetik ugyan nekik a' *Tempeli* várnak folyósoján sétálni, de tsak hátúl, ellenben a' kertbe le nem menni nem szabad. A' múlt hólnapnak 16-ikán egy közönséges tiszttviselő meg látogatta másod magával a' *Delfinust*, bé menvén szobájába, egy alztalon ülve, 's fejét könyökére támasztva találták, és kérdék ötet: akarna é ebédelni? Ezen kérdésre adott felelete ebből az egy szótskából, *Igen is*, állott. Legottan bé vitetett ebédje, melly öt féle vólt, úgymint egy leves, két húsból készült bé tsinalt eledelből, és postpastból, az az, tsemegébol. Mindenképen akarták ötet vidamítani, de nem lehetett, ebéd után éneklettek előtte, de ő tsak halgatott; kezeit meg fogván tántzoltak vele, de ő ekkor sem mutatott semmi kedvet is, egyedül a' velek lévő ebetskével mulatta magát egy kevéssé. Este tájban egy kevés vatsora vitetett bé hozzá, de még ekkor is szomorú tekintetet mutatott. Másnap reggel, a' midön kaffé vitetett vólna bé hozzá, még az ágyban fekütt, és ugyan ott fölöstökömözött.

A' nevezett közönséges tiszttviselő a' *Delfinus* testvér néennyét *Mdria Therésia Filippina* 17 esztendőös árva hertzeg aszszonyt is meg látogatta *Tempeli* fog házában, a' ki egy szakaszszal fellyebb lakik testvér öttésnél. Lakó szobáját igen szépen ki tsinosította, 's házi butorjait szép rendbe hozta; kívánsága szeréntsunki sints véle, a' ki mulattassa. A' fent említett tiszttnek szobájába lett bé lépésekor harisnyát kötött ez a' hertzeg aszszonyka, 's egyfzernél többször nem tekintet reája, hanem folytatta aszszonyi munkáját. A' néki tett egynéhány kérdésekre *Igen*-nel és *Nem*-mel felelt. Magánosságát könyvek olvasásával, harisnya kötéssel, és klavirozással tölti. Ebédje és vatsorája olyan mint a' testvér öttésé!

A' múlt hólnapnak vége felé illyetén jelentést tett *Mathieu* a' *Convent* gyűllésében: „Am-

bár minden úton módon erőlködjük a' Convent a' közönséges tsendességnek fel állítására, a' revolutionnak el végzésére, és az eleségnek meg bővítésére: még is mindazáltal meg nem szűnnek azt mások motskolni, otsárolni, 's vezedelembe ejteni igyekezni még olyanok is, a' kik velek együtt ülnek a' gyűlésekben. A' népnek el tsábitására a' közönséges szükséget válaftották eszközü. — Irott, nyomtatott, és éjjelenként ki szóratott tzedulák által akarják a' népet fel háborítani. Két ilyen gyalázatos tzedulák találtattak ma reggel az útzákon. Az egyiknek czimje e' vala: *Nép! jelen van az idő, kelly fel!* alatta ezek a' szók: *A' 14-ik Juliusi, a' 10-ik Augustusi, és a' 31-ik Májusi férfiaknak nyomtató sajtójából.* Ebben mind az előbbi köz Jóra ügyelő Commissió, mind a' régi várasai municipalitás mentettek, segítségül hivatnak a' Jakobinusok, 's azzal tsábitatik a' kösség, hogy a' Convent öszve eskütt a' gazdagokkal és kalmárokkal, a' szegénységnek éhel halásra való juttatására 's a' t. Végtére ilyen szókkal zárta bé *Mathieu* panaszolkodó beszédjét: Mind a' közönséges tsendességnek fenn tartására, mind az eleségnek meg bővítése végett, szükséges rendeléseket tett a' köz Jóra ügyelő Commissió; nem hiszem, hogy el csábitani engedje magát a' nép, jój tudja ez azt, hogy nem másan, hanem azon igyekezzenek képviselői, hogy a' békességnek, és constitúciónális törvényeknek árnyékában ötet szeretséssé tehesse.

A' következett napon *Delaunay* (olvasd *Deloné*) egy a' Vendei osztályban küldetett, és onnan visszafra tért nemzeti biztosok közül, hofzfasan tudósította a' Conventet a' Rojalistákkal szerzett békességről, 's azt mondotta közönségesen, hogy a' Vendei háborúnak vége legyen, és hogy *Charette* Generál minden alatta valókkal egyetemben a' respublika törvénye alá vetette magát. A' Vendei osztály, így szóllott *Delaunay*, szabados vallásbéli gyakorlást kíván tölünk, mi is igassá-

gosnak tartottuk kéréseket, és a' Conventnek végzése szerént, meg ígértük kívánságoknak tellyesítését. Ennekfelette, mivel a' föld mivelés nagyon el mulattatott a' nevezett osztályban, földmivelőkről kellett gondolkoznunk, és így visszafiztunk a' törökös lakosoknak előbbi örökségeiket, segedelmet osztottunk ki köztök, sőt többekre is köteleztük magunkat ezeknek a' szerentsétlen embereknek olly állapotba leendő helyheztetésekre, a' mellyben mind el pusztult hálykaikat fel építhessék, mind mesterségeiket gyakorolhassák. Meg ígértük nékiek, hogy mihelyt a' respublika alá vetik magokat, mindgyárt visszafiztunk helyheztetjük őket örökségeikbe. Elég az ahoz, a' napnyugoti osztályok le tsendesítettek, és igassággal monhattuk, hogy mindenek térdet fejét hajtottak a' szabadság lelkének. A' Kis Britanniai és Normandiai tartományokban lévő *Chouánsoknak* vezérjei is tractára kívánnak velünk lépni, a' melly végre Aprilisnek 2-ik napja vagyunk k rendeltetve, reménylyük, hogy ők is követni fogják a' Rojalistáknak nyomdokaikat, 's egészlen meghódolnak a' Fr. republikának. A' *Chouansok* minden irgalom nélkül le lövik azokat, a' kik a' fegyver szünésnek törvényei ellen, tüzet adnak a' republikánusokra. *Ancensis* szükséget szenvedett, önnön magok a' *Chouánsoknak* vezérjei küldöttek ebbe a' szükölködő váraskába eleséget. A' Vendei osztálynak belső részeiben jól vagyunk mivelve a' föld, és ez a' tartomány, melly ennekelötte hússal tartotta Páris városát, majdan visszafiztunk előbbi fényességét. Mindenütt békesség uralkodik. *Stoflet* egyedül láttatik tölünk idegenkedni; éjjel nappal test örző katonák vannak mellette, a' ki ellen *Charette* Generál és hadi tisztsjei fognak marsirozni, a' respublikához való hívségnek meg bizonyítására.

Nagy részént, mind a' Párisi, mind a' több osztályokban tömlötzőkre hányattak a' *Jakobinusok*, azoknak a' betsületes embereknek helyek-

re, a'kiket ők Roberspiere tyrannismusa alatt azokban nyomorgattak. Néhány helyeken maga áll boszszút a' nép rajtok, magok meg öldösik őket, sok helyeken pedig tsúfollyák. *Cosnében* a' *Nivernóisi* tartománynak váraskájában, minap következő módon állott boszszút a' nép magáért, az előbbi revolutiónális Commissiónak tagjain: midőn a' tömlötzökből a' nyomózás végett a' bíróhoz vezetettek volna, vérrel tele poharakkal várták őket az útzákon az emberek, és midőn el vitettek volna előttök, szemeik közzé öntötték a' vért, 's ekként kiáltoztak utánnok: *ti gonoszok, a kik annyira szomjúhoztatok az emberi vért, ime itt van, enyhítsétek szomjúságtokat 's a' t.*

Lengyel Ország.

Stanislaus Augustus Lengyelkirály még most is Grodnóban mulat, egészséges, és a' mint *Warsóviából* iratik, *Bialistokban* fogja a' jövő nyárat el tölteni. *Buxhövden* Orosz Generál Majór, egy Cs. parantsolatot hirdettetett ki a' múlt hólnapnak végén a' nevezett városban, mellyben minden Oroszok által elfoglaltatott Lengyel tartományoknak hathatosan parantsoltatik, hogy mind az adásban, mind a' vevésben el vegyék a' folyamatba botsátatott Orosz pénzt. A' *Mietaui* (Kurlandiában) közönséges gyűllés a' múlt hólnapnak 16-ik napján kezdődött el, oda váratnak a' *Petersburgba* ment hertzeg és deputátusok; most azon aktán munkálódnak a' gyűllésben lévő Rendek, a' melly által magokat egészen az Orosz Birodalom alá vetik. — A' *Lythvániai* nagy hertzegség különös deputatiót küldött *Petersburgba*, a' melly igen kegyelmesen vétetett az Orosz Fejedelem aszszony által. — A' *Poseni* levelek által egy átallyában meg hamisítatik a' déli Prussióban újabbán támadott nyughatatlanságról és béketelességről támadott hir, és a' mondatik benne, hogy az egész tartományban bátorságosan lehet utazni, sohol sem insurgensek, sem hegyi tolvajok

nintsenek. A' Prussiai király által rendeltetett cultura, industria, és nép meg világosodása, a' mint az illy környülállások közt szokott lenni, lassú lépésekkel megyen előre.

Egy magános *Warsóvia*-i tudósításban eként adatik elő annak jelenvaló állapotja: Soha sem vólt minékünk jobb politiánk mint most *Buxhövden* Orosz Generális alatt, a' ki is a' törvénynek keménységét igassággal, és felebaráti szeretettel szokta mérséklenni. Igen példás életet él, felettébb szorgalmatos, fáradhatatlan, és reggeli 4 órától fogva setét estig munkában vagon. Akár melly szegény embernek és parasztnak szabados bé menetele vagon hozzá, 's mindent békességgel és kedveltető kellemetességgel meg halgat; minden nap meg látogattya a' tartománybéli kormány széket, a' várási magistrátust, és előjárókat; figyelmetesen vigyáz az ott fekvő katona őrizetre, és nemtsak nappal hanem éjjel is meg keresi a' strázsákat 's a' t.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből 24. Mart. A' mostani hadi környülállásokhoz tzelezó verbuálást Méltóságos Fő Ispányunk, Gróf *Károlyi Jósef* Úr Ő Nagysága, minden uradalmaiban olly előmenetelenen eszközli, és elő viszi, hogy különböző helyeken verbunkokat állitván, azokat gazdagon tartya, és fogadja, annyira, hogy egymást éri az ifjúság a' kéz bé adással, és rakott szekerekkel küldi Debreczenbe a' bé avatásra.

Nem különben Ns. Vármegyénk is, minden utakat, 's módokat el követ mennél több ifjúságnak önként való fzedegetésében, a' minthogy már sikeresen is indúlt meg gondoskodása, mivel helységenként szaporodnak a' szabad karbeli katonák. Nevezetessen leg főbb ditséretet érdemel egy *Domahida* nevű kis falutská, a' melly leg első vólt

az új katona bé küldésben, és három magát a' N. Vármegye Házánál leg előbb bé jelentette, a' honnan mászor erőszakkal sem tudtunk egyet bé küldeni.

Mivel nállunk is igen nagy mértékben tapasztaltatik az országos szükség: tettett N. Vármegyénknek azon gondolkozással az éhező népben lelket érni, hogy 4000 köből tengerit vegyen, és azt a' szegény éhező nép közt ki osztja. — Itten leg főbb ditsíretet érdemel egy G. F. nevű Tanátsos úr, a' ki ott, a' hol mások 5, 6, 7, forintokon adták tengerieket, ez négy forintokon adta ki a' szükölködők számára.

Miként lahessen egy olly oktalan állaton segíteni, melly az ellésben el veszne, 's következésképen fajzásának is el kellene veszni annyostól együtt, még is mindazáltal a' fájzat meg maradjon? im' itt a' fel talált mód. Egy szegény juh az ellés miatt döglő félben lévén itten helységünkben, ezt találta fel a' cseléd, hogy a' haladókló juhnak a' hasát ki hasította, 's a' bárányt épségben ki vette, különben mind a' kettőnek el kellett volna döglenni, melly bárányt más juh el fogadván él, és juh lészzen belőle.

Egy szegény kintseitől meg vakitatott aszszony embert mostanság körülöttünk a' pénze felvetette a' fára, és ott maradt, az ilyenekről mondotta *Diogenes* Filosofus: *Bár tsak minden fa illy gyümöltsöt termene.*

Török Ország.

A' múlt *Márt.* 21-ik napján, délután 4 órakor kezdődött el a' Török Birodalomban a' *Ramasan* az az, a' Musulmanoknak nagy innepe, vagy inkább nagy böttye, a' melly 30 napokig tart, a' melly idő alatt az igaz musulman egész nap estig, sem nem eszik, sem nem iszik, sem nem dohányoz, sem tobákot nem szív, hanem a' mit

nappal el mulat, éjjel tizszeressen is ki pótollya. Az illy innepi napokon dél után 4 óráig senkit magok eleibe nem botsátanak a' Török urak és tiztviselők. Erről a' *Ramazan* innepről meg lehet olvasni az *Osmanographiának* 1. darabját.

Elegyes Történetek.

Lengyel Országból sok Orosz seregek mondatnak *Volhiniába* marsirozni. *Repnin* hertzeg kivánta magát a' hadi szolgálatból ki botsátatni, de meg nem engedte az Orosz Császárné *Samogitzia* el választatott Lengyel Országtól. — A' Német tengerben Frantzia zsákmányozó hajók láttattak. — Az *Artéziai Gróf Brémába* ment *Martiusnak* 15-ikén. — Már most az egész Prussiai armádia *Westfáliába* lenni mondatik, melly dolog nagyon meg bátorította a' Frantziáktól rettegő lakosokat. — *Henrik* Prussiai hertzeg néhai *II-ik Fridrik* királynak testvér öttse minden úton módon a' békességet javasollya a' Prussiai királynak. — A' *Móldvai Bassa* görög nyelvre fordította *Völtairnak* minden munkáit, és itt Bétsben akarja ki tulajdon költségén nyomtattatni. — A' *Koloniai Választó* fejedelem *Münsterbe* ment, holott jelen lenni akar a' Münsteri rendeknek közönséges gyűllésében. — A' *Palatinátusi* lakosoknak meg tiltatott a' *Rénus* tulsó partyára való által menetel. — A' *Római Sz. Pápának* tartományai-ban szaporítatik a' hadi nép, és 10000 főből álló Nápolyi seregre való kvártély készítettik. Soha sem vólt *Koloniában* annyi pénz mint most, de mind meg lehet a' gyertyánál gyújtani. — A' Nápolyi király által ki hirdettetett próklamatióban, kegyelem ígértetik azoknak, a' kik az utolsó öszve esküvésben részesültenek, tsak hogy ennek-utánna tsendessen visellyék magokat. — *Párisban* 50000 idegen és dolgatlan embernél több mondatik mulatni, a' kik közt sok igaz Rojalisták vannak. — A' *Koloniában* lévő Fr. tiztek, a' kiknek sem inasok, sem lovok nintsen, hanem önnön hátokon hordják tarisznyájokat, kevés terhére vagy-

nak a' lakosoknak. Az ott fekvő beteg Frantziának, mind ágyat, mind bort, mind fát, mind gyertyát, mind orvosságot a' váras tartozik adni, de papiros pénzért. — Az Angliai flotta, a' melly *Mártiusnak* 14-ik napjától fogva a' *Spezziai* kikötő helybe mulatott, azon hólnapnak 24-ikén *Korsikába* indult, 's el vitte azt a' két Frantzia hajót is, a' mellyeket az utólsó tengeri ütközetben nyert. Az azokon vólt 200 beteg Fr. katonákat a' Genuai földre tette ki, a' kik a' követnek közbenjárására, a' Genuai ispotályban küldettek. Néhány tagjai a' Párisi Conventnek azt javasolylyák, hogy a' mostani Conventtagjai helyett mások válasszassanak, a' melly tanátsnak sokan ellene állanak, azt adván okúl, hogy az illyen nagy változás veszedelmet szerezhetne a' Frantzia republikának. — *Barrere Collot* és czimborás társai *Roberspiere* apjuk után küldetteknek lenni mondatnak néhány közönséges levelek által. — *Sieycs* abbé kemény végzéseket hozatott a' Conventel a' contra revolutiónálisták ellen. — *Dovayi Merlin* azt mondotta nem régiben a' Convent gyűllésében, hogy 40000 louis d'or repült a' tenger felett Párisba, a' contrarevolutionistáknak segítségére. — Az *Algiriai Deynek* vért szomjúhozó lelkét meg szelédétette az Angliai font sterling. — A' Kurlandiai követeket gazdagon meg ajándékozta az Orosz Fejedelem a' szízyony. Amérikában visszavették a' Frantziák az Anglusoktól a' sz. Domokos szigetét. — A' *Hasting* ellen indítatott, és már régtől fogva folyó processus közelget végéhez, még pedig az áll peresnek szerentséjére. — A' haj porra vettetett taksa alólki vétettek azok, a' kik magok fogyatkozása nélkül meg nem fizethetik a' guinét, azomban hivatalyaik szerént kötelesek porzott haját viselni.

Utólyára emlitsuk azon tréfás történet is, melly a' múlt holnapban *Brüszszelben* esett. Egy oda való lakos, kinek szive egészlen a' Fels. Austriai házhoz ragadt, azt híresztette több polgártársai közt, hogy *Gr. Clerfayt* által menván a' *Rénuson*, a' *Luxenburgi* várat ostromló Frantzia

seregeket meg verte, széllyel üzte, és hogy a' Ré-nustól is hátra verte az ellenséget. Fülébe men-vén *Ferrand* Fr. Generálisnak ez a' hír, a' polgárt magához hivatta, 's arra büntette, hogy meny-nyen el maga költségén *Luxenburg* alá, lássa meg, mint legyen ott a' dolog, jelentse magát az ott kormányozó Fr. Generálisnál, 's ennek tanúbi-zonyság levelével térjen vissza honnyába, és a' dolognak valóságáról tegye bizonyosokká polgár társait.

B é c s.

A' táborigyógyító hathatósabb szereknek, és a' *Josephina* chirurgica Akademiában való tanítás módjának meg jobbítása végett 5 fontos kérdése-
ket tétetett fel a' múlt éltendőben a' Fels. Császár, jutalmat ígérvén azoknak, a' kik leg jobban meg fogják azokat fejteni. A' múlt Decembernek végén 41 irások küldettettek bé, mellyeknek meg vis-galására, az el múlt Januariusban három pro-vincialis belső és seb Orvosok és 12 ide való bel-ső és seb Orvosok, Chémikusok, és Apothékárosok rendeltettek ki, a' kik a' múlt Febr. el kedzven Commissionális üléseiket, úgy, a' mint a' Felség kívánta, szorosán meg vizgáltak a' fejtő irásokat, 's következő személlyeknek munkáik nyerték el a' jutalmat: *D. Schmitt Wilhelm* a' Cs. K. pat-tantyus seregnek fő seborvosa 100 aranyat; *Green Fridrik Albert Károly* orvos Doctor, és azon tu-dománynak a' Hálai fő iskolában közönséges Ta-nítója 70 aranyat; *Dr. Ecker János Sándor* Kau-nitz Infant. Regementyének fő seborvosa 50 ara-nyat; *Huszti Zacharias Gottlieb* orvos Doctor, és Psoni Practicus 40 aranyat; *Stift András* or-vos Doctor, és Béctsi Practicus 40 aranyat. Eze-ken kívül három irások érdemlették meg az em-lékezetet, ugymint *Trzebiczky Ferenz Xavér* Pro-vincialis Doctor Cseh Országban; *Sallaba* Do-ctoré Bécsben; és *Eyerel Josef* Medicinae Candi-datusé ugyan itt Bécsben.

Az ezekből folyando resultatutumot ennekután-na fogja azon tudos Commissió ki dolgozni, és közönségesé tétetni.